

APLIKOVANÁ EKONOMIE V REZORTU OBRANY

Jakub Odehnal, Jana Vodáková, Vladan Holcner

Záměr rozvoje organizace se zaměřuje na získání nových poznatků z oblasti řízení zdrojů ve specifickém prostředí zajišťování obrany státu. Pozornost je věnována jak úrovni alokování veřejných zdrojů ve prospěch obrany (determinanty poptávky po vojenských výdajích), tak i úrovni alokování zdrojů uvnitř sektoru obrany. Ve druhé zmíněné úrovni je pozornost soustředěna na sledování výkonu a výkonnosti v podmínkách resortu obrany a na provádění ekonomických experimentů za účelem objasňování přístupů a případných odlišností chování pracovníků resortu obrany na různých stupních řízení na pozadí poznatků ekonomické teorie a postupů popsaných pro tržní sektor nebo jiné součásti veřejného sektoru.

V rámci prvního dílčího cíle byly ve spolupráci akademických pracovníků katedry ekonomie, ekonometrie a Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií vymezeny a teoreticky popsány bezpečnostní a ekonomické determinanty vojenských výdajů aliančních zemí a jejich vzájemné vojensko-politické souvislosti a definovány byly možné přístupy k identifikaci chování označené jako tzv. černé pasažérství. Prostřednictvím vybraných statistických metod byla analyzována vazba mezi vybranými ekonomickými determinanty vojenských výdajů a jejich velikostí, alternativně bylo testováno použití jádrové regrese v prostředí vojenských výdajů. Za pomoci mnohorozměrných statistických metod a data miningu byl vytvořen klasifikační model aliančních zemí popisující disparity ve vývoji determinantů vojenských výdajů prokazující výrazné odlišnosti zejména mezi novými členskými zeměmi a tradičními členskými zeměmi aliance.

Druhý z dílčích cílů záměru rozvoje organizace je zaměřen na oblast aplikace prvků experimentální ekonomie v podmínkách resortu obrany ČR. Snahou je identifikovat příčiny nedodržování obecných principů 3E, popř. porušování těchto principů v rezortu obrany a formulovat návrhy vedoucí ke zlepšení zjištěného stavu. V prvním roce řešení záměru se řešitelský kolektiv soustředil na dvě oblasti. První z nich bylo zjištění a porovnání přístupu vojáků z povolání – studentů Fakulty vojenského leadershipu k dodržování smluvních a zákonných daňových povinností s porovnáním s přístupy širší civilní populace ve stejných situacích. K tomuto čelu byla provedena série experimentů ve spolupráci s partnerským pracovištěm Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity. Druhou z oblastí, na kterou se pozornost řešitelského týmu soustředila, byla oblast údržby a obměny dlouhodobého majetku – osobních vozidel u útvarů a zařízení Pozemních sil. Analyzovány byly bariéry a možnosti uplatňování zásady hospodárnosti při rozhodování o další údržbě a servisu používaných vozidel vs. pořízení vozidel nových.

V rámci plnění dílčího třetího dílčího cíle byl analyzován stav měření výkonu a výkonnosti v rezortu obrany a jeho vybrané součásti. Nejprve byla provedena analýza aktuálního stavu finančního výkaznictví výkonů, resp. výnosů a vstupů spotřebovaných

k jejich dosažení (tj. nákladů) v oblasti státní správy z pohledu teorie a praktického srovnání v rámci české státní správy. Poté se již naše pozornost zaměřila na monitorování a hodnocení výkonnosti v rezortu obrany. Vzhledem k tomu, že se hodnocení výkonu a výkonnosti v rezortu (částečně i vzhledem k odlišnému zaměření činnosti jeho jednotlivých složek) neprovádí jednotně a systematicky, zaměřila se dále naše analýza na vybrané nákladové středisko, u kterého probíhá současně pilotní projekt implementace controllingu. Zde byla analyzována struktura nákladového střediska z pohledu jeho činností, míst vzniku spotřeby a evidence nákladů, byly identifikovány druhy realizovaných výstupů a popsány vzájemné vazby mezi prvky (dílčími centry) nákladového střediska. Současně byly identifikovány jednotlivé druhy nákladů, které je možno na dílčí centra přímo přiřadit a náklady, které jsou společně pro více z nich a je tak třeba zvolit vhodnou základnu pro odpovídající kalkulace nákladů. Teoretické i praktické poznatky získané v průběhu řešení třetího dílčího cíle byly mimo jiné využity i v odborné knize vydané v říjnu r. 2016.

Literatura

Odborná kniha [B]

- [1] NEUBAUER, Jiří; SEDLAČÍK, Marek; KŘÍŽ, Oldřich. Základy statistiky: Aplikace v technických a ekonomických oborech. Praha: Grada, 2016, 278 s. ISBN 978-80-247-5786-5.
- [2] VODÁKOVÁ, Jana; SOSNOVÁ-POLÁCHOVÁ, Marie; VALOUCH, Petr; HRŮZA, Filip. Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 200 s. ISBN 978-80-7552-013-5.

Článek ve sborníku [D]

- [1] BRIZGALOVÁ, Lenka; JÍLKOVÁ, Eva. Regionalismus ve světové ekonomice a ozbrojené konflikty za posledních 50 let. In: Regions Safety. Brno: Vysoká škola Karla Engliš, 2016, s. 64-77. ISBN 978-80-86710-87-7.
- [2] KRČ, Miroslav. Economic Context of the Czech Army Military deployments and export. In: Proceedings of the 20th International conference: Current trends in public sector research 2016. Brno: Masaryk university, 2016, p. 156-162. ISSN 2336-1239. ISBN 978-80-210-8082-9.
- [3] KRČ, Miroslav; GOLIK, Vladimír; VODÁKOVÁ, Jana. ACCRUAL ACCOUNTING IN THE ARMY OF GREAT BRITAIN - CLARITY, TRANSPARENCY, AND ACCOUNTING DATA ANALYSIS OPTIONS. In: European Financial Systems 2016. Proceedings of the 13th International Scientific Conference,. Brno: Masaryk University, 2016, p. 385-391. ISBN 978-80-210-8308-0.
- [4] KRČ, Miroslav; HYNKOVÁ, Vendula. Current Economic Warfare. In: The 10th International Days of Statistics and Economics Conference Proceedings. VŠE, Praha: VŠE, 2016, p. 934-943. ISBN 978-80-87990-10-0.
- [5] SEDLAČÍK, Marek; ČECHOVÁ, Ivana. Computer Assisted Versus Traditional Testing: Statistical Assessment of Students' Performance in Different Types of Tests. In: Proceedings of the 15th European Conference on e-Learning ECEL 2016. Prague: Charles University, Prague, Czech Republic, 2016, p. 650-656. ISSN 2048-8637. ISBN 978-1-911218-18-0.
- [6] VODÁKOVÁ, Jana. Revenue and expenses reporting in the Czech state

administration units. In: The 10th International Days of Statistics and Economics Conference Proceedings. Praha: Libuše Macáková, Melandrium, 2016, p. 1987-1996. ISBN 978-80-87990-10-0.

- [7] VODÁKOVÁ, Jana; SGLUNDOVÁ, Nela. Expenses and revenue classifications for managerial purposes in the Czech state administration units. In: European Financial Systems 2016. Proceedings of the 13th International Scientific Conference. Brno: Masarykova univerzita, 2016, p. 848-855. ISBN 978-80-210-8309-7.

Článek v periodiku [J]

- [1] BRIZGALOVÁ, Lenka; VRÁNOVÁ, Zdeňka. ECONOMIC SECURITY FROM POINT OF VIEW OF RAW MATERIAL SUFFICIENCY AND DEFENCE FORCE. *Economics and management*, 2016, no. 1/2016, p. 7-17. ISSN 1802-3975.
- [2] ČAMPULOVÁ, Martina; MICHÁLEK, Jaroslav. Využití jádrové regrese s lokální šířkou vyhlazovacího okna pro identifikaci odlehých hodnot v environmentálních datech. *Forum Statisticum Slovaca*, 2016, sv. 12, č. 1/2016, s. 1-6. ISSN 1336-7420.
- [3] ČECH, Petr; NEUBAUER, Jiří. Strategie růstu a společenská odpovědnost firem. *Logos Polytechnikos*, 2016, sv. 7, č. 3, s. 59-76. ISSN 1804-3682.
- [4] ODEHNAL, Jakub. Free-Riding Problem in Alliance. *Vojenské rozhledy. (Czech Military Review.)*, 2016, vol. 25, no. 57, p. 50-61. ISSN 1210-3292.
- [5] SKORUŠA, Leopold; KRÍŽ, Pavel. Legalita v činnosti vojenské policie při poskytování podpory hostitelskou zemí. *Vojenské rozhledy. (Czech Military Review.)*, 2016, sv. 25(57), č. 3, s. 33-45. ISSN 1210-3292.
- [6] VIČAR, Radim; SKORUŠA, Leopold. PATNÁCT LET PLATNOSTI TZV. KRIZOVÉ LEGISLATIVY V ČESKÉ REPUBLICE. *The Science for Population Protection*, 2016, sv. 2016, č. 2, s. 1-9. ISSN 1803-568X.

Ostatní [O]

- [1] NEUBAUER, Jiří. Selected methods of military expenditure modeling. Příspěvek. Kijev : 2016, 1 p. ISBN 978-966-7166-38-0.